

Eduskunnan vastaus hallituksen esitykseen yksityisten alojen työeläkelainsäädännön ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Eduskunnalle on annettu hallituksen esitys n:o 165/1999 vp yksityisten alojen työeläkelainsäädännön ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta. Eduskunta, jolle

sosiaali- ja terveysvaliokunta on antanut asiasta mietintönsä n:o 28/1999 vp, on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

työntekijäin eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 8 päivänä heinäkuuta 1961 annetun työntekijäin eläkelain (395/1961) 4 n §:n 4 momentti ja 19 a §,

sellaisina kuin ne ovat, 4 n §:n 4 momentti laissa 1482/1995 ja 19 a § laeissa 1167/1996 ja 1040/1998,

muutetaan 10 c §:n 1 momentti, 19 b ja 19 c § sekä 21 §:n 3 momentti,

sellaisina kuin ne ovat, 10 c §:n 1 momentti, 19 c § ja 21 §:n 3 momentti laissa 878/1994 sekä 19 b § viimeksi mainitussa laissa ja laissa 559/1993 ja mainitussa laissa 1482/1995, ja

lisätään 4 b §:ään, sellaisena kuin se on laeissa 274/1978 ja 100/1990, uusi 5 momentti seuraavasti:

4 b §

Perhe-eläke voidaan myöntää määrääjäksi, jos selvitystä edunjättäjän kuolemasta ei voida esittää, mutta on todennäköistä, että edunjättäjä on kuollut.

10 c §

Käsiteltäessä eläkelaitoksessa tai eläketurvakeskuksessa tämän lain mukaista eläketurvan järjestämisvelvollisuutta, eläkehakemusta, eläkeoikeutta, eläkkeen määrää ja maksamista sekä takaisinperintää ja näihin rinnastettavia asioita asianosaiselle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi, jos se on hänen etunsa vuoksi ilmeisen tarpeellista. Alle 15-vuotiaan puhevaltaa muussa kuin henkilöä koskevassa asiassa käyttää hänen edunvalvojansa. Muutoin käsittelyssä noudatetaan soveltuvin osin hallintomenettelylain

(598/1982) 4, 6, 9—11, 16, 16 a, 16 b, 21, 23 ja 24 §:ssä ilmaistuja periaatteita.

19 b §

Jos se, jonka tämän lain mukaisesta etuudesta on kysymys, iän, vamman, sairauden tai muun syyn takia ei itse pysty hakemaan etuutta tai muuten hoitamaan etuutta koskevia asioitaan eikä hänellä ole edunvalvojaa, voi eläkelaitoksen hyväksymä asianosaisen lähiomainen tai muu henkilö, joka on pääasiallisesti huolehtinut hänestä, asianosaisen puolesta käyttää puhevaltaa tämän lain mukaista etuutta koskevassa asiassa.

Tämän lain mukainen etuus maksetaan etuuden saajalle, jolle se on myönnetty, jollei laissa toisin säädetä. Etuuden maksamisesta sille, jolla on edunvalvoja, on soveltu-

vin osin voimassa, mitä holhoustoimesta annetussa laissa (442/1999) säädetään. Alle 15-vuotiaan etuus maksetaan kuitenkin hänen edunvalvojalleen.

Tämän lain mukaista etuutta ei saa siirtää toiselle ilman eläkelaitoksen suostumusta. Eläkkeen panttaamista tarkoittava sopimus on mitätön. Tämän lain nojalla maksettavaa hautausavustusta tai muuta kustannusten korvausta ei saa ulosmitata.

Jos tämän lain mukaisen etuuden maksamista etuuden saajalle itselleen ei voida pitää tarkoitustaan vastaavana hänen elämäntapojensa, sairautensa tai muun erityisen syyn vuoksi eikä hänelle ole määrätty edunvalvojaa, eläkelaitos voi etuuden saajan suostumuksella päättää, että etuus maksetaan etuuden saajan asuinkunnan sosiaalihuoltolain (710/1982) 6 §:n 1 momentissa tarkoitettulle toimielimelle käytettäväksi etuuden saajan ja sellaisen henkilön huoltoon, jonka elatuksesta etuuden saaja on toimeentulosta annetun lain (1412/1997) 2 §:n mukaan velvollinen huolehtimaan. Näin maksettua etuutta ei saa vastoin etuuden saajan nimenomaista suostumusta käyttää muuhun kuin sen kuukauden aikana annettavaan huoltoon, jolta etuus on suoritettu. Jos etuuden saaja on 19 c §:n 5 momentissa tarkoitettussa hoidossa tai huollossa, tulee etuus käyttää 19 c §:n 5 momentin mukaisesti. Esityksen etuuden maksamisesta voi tehdä etuuden saaja, hänen puolisonsa, muu omaisensa, henkilö, joka hänestä pääasiallisesti huolehtii, tai kunnan asianomainen monijäseninen toimielin.

Jos vanhuuseläke tai sellainen täysi työkyvyttömyyseläke, jonka suuruutta määrätessä ei ole sovellettu 6 a §:ää, on ennen 8 §:n mukaisen yhteensovituksen suorittamista pienempi kuin viisi markkaa kuukaudessa, eläkelaitos voi maksaa eläkkeen kertsuorituksena. Niin ikään eläkelaitos voi maksaa kertsuorituksena viittä markkaa pienemmän perhe-eläkkeen tai eläkkeen, joka sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1408/71 perusteella maksetaan Suomesta lapselle niiden etuuksien, joihin lapsella olisi oikeus Suomesta, ja lapsen asuinmaan myöntämien etuuksien erotuksena. Kertsuoritus lasketaan sosiaalija terveysministeriön vahvistamien perusteiden mukaan.

Kertsuorituksen saajalla ei sen jälkeen ole saman eläketapahtuman vuoksi oikeutta eläkkeeseen niiden työsuhteiden perusteella, joihin kertsuoritus perustui. Jos määräajaksi myönnetty työkyvyttömyyseläke on maksettu kertsuorituksena, voidaan eläkkeensaajalle kuitenkin myöntää eläke siltä ajalta, jonka hänen työkyvyttömyytensä määrääjän jälkeen jatkuu.

Edellä 5 momentissa mainittu markkamäärä tarkistetaan vuosittain tammikuun alusta sen indeksiluvun mukaan, joka vahvistetaan 9 §:n 2 momentin ensimmäisen virkkeen soveltamista varten.

19 c §

Jos eläkelaitos on myöntänyt työntekijälle takautuvasti työkyvyttömyyseläkkeen tai kuntoutusrahan ja työnantaja on maksanut hänelle samalta ajalta sairausajan palkkaa, eläke tai kuntoutusraha maksetaan tältä ajalta hakemuksesta työnantajalle, kuitenkin enintään samalta ajalta maksetun palkan määräisenä. Eläkettä ei makseta työnantajalle siltä osin kuin se on 4 d §:n 4 momentin perusteella suoritettava sairausvakuutusrahastolle eikä eläkettä tai kuntoutusrahaa makseta työnantajalle myöskään silloin, kun työnantaja on saanut korvauksen sairausajalta maksamastaan palkasta muun lain nojalla.

Jos työntekijä on saanut työttömyysturvain mukaista työttömyyspäivärahaa tai työmarkkinatuesta annetun lain mukaista työmarkkinatukea taikka työvoimapoliittisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain (763/1990) mukaista koulutustukea tai työttömien omaehtoisen opiskelun tukemisesta annetun lain (1402/1997) mukaista koulutuspäivärahaa samalta ajalta, jolta hänelle myönnetään eläkettä takautuvasti, eläkelaitoksen on työttömyyskassan tai kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta suoritettava takautuvasti maksettava eläke työttömyyskassalle tai kansaneläkelaitokselle siltä osin kuin se vastaa samalta ajalta maksettua työttömyyspäivärahan, työmarkkinatuen, koulutustuen tai koulutuspäivärahan määrää.

Jos työntekijä on väliaikaisesti saanut kansaneläkelaitoksen maksamaa eläkettä kansaneläkelain 45 §:n 2 momentin mukaan samalta ajalta, jolta hänelle myönnetään 21 §:ssä tarkoitettua valituksen johdosta eläkettä takautuvasti, eläkelaitoksen on suoritettava takautuva eläke kansaneläkelaitokselle siltä osin kuin se vastaa kansaneläkelaitoksen

samalta ajalta liikaa maksaman eläkkeen määrää. Samoin voidaan menetellä, jos työntekijä on saanut kansaneläkelain mukaista eläkettä samalta ajalta, jolta eläkelaitos 21 d §:n 2 momentin mukaisesti oikaisee tai muutoin tarkistaa myönnetyn eläkkeen määrän.

Jos työntekijä on saanut toimeentulotuesta annetun lain 23 §:ssä tarkoitettua toimeentulotukea ennakkona, samalta ajalta takautuvasti myönnettävä eläke tai osa siitä maksetaan sosiaalihuoltolain 6 §:n 1 momentissa tarkoitettua toimielimen hakemuksesta sille jo annetun toimeentulotuen korvaamiseksi.

Jos kunta on järjestänyt eläkkeeseen oikeutetulle laitoshoidon tai -huollon taikka perhehoitoa, eläkelaitoksen on kunnan vaatimuksesta maksettava hänelle tuleva eläke laitoshoidon tai -huollon taikka perhehoidon ajalta kunnalle käytettäväksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain (734/1992) 14 §:ssä tarkoitettulla tavalla.

Jos työntekijä on saanut opintotukilain (65/1994) mukaista opintorahaa, aikuisopintorahaa tai asumislisää samalta ajalta, jolta hänelle myönnetään takautuvasti muuta kuin osatyökyvyttömyyseläkettä, eläkelaitoksen on kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta suoritettava takautuvasti maksettava eläke kansaneläkelaitokselle siltä osin kuin se vastaa samalta ajalta maksetun opintotuen määrää.

Eläke maksetaan 1—6 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa työnantajalle, työttö-

myyskassalle, kansaneläkelaitokselle, 4 momentissa tarkoitettulle toimielimelle tai kunnalle, kuitenkin vain sillä edellytyksellä, että eläkkeen maksamista koskeva ilmoitus on tehty eläkelaitokselle vähintään kaksi viikkoa ennen eläkkeen maksupäivää.

---

21 §

Mitä 10 c §:n 1 momentin kahdessa ensimmäisessä virkkeessä säädetään asianosaisen ja edunvalvojan puhevallasta ja kuulemisvelvollisuudesta, on vastaavasti voimassa muutoksenhakumenettelyssä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2000.

Jos asianosaisen etuus on maksettu holhoojalle, huoltajalle tai uskotulle miehelle taikka muulle eläkelaitoksen hyväksymälle henkilölle tai muulle taholle tämän lain tullessa voimaan, etuuden maksaminen tälle jatkuu, kunnes eläkelaitokselle on ilmoitettu muusta edunvalvojasta, jolla on oikeus nostaa asianosaisen etuus.

Lain 19 b §:n 5 momenttia ja 19 c §:n 3 momenttia sovelletaan myös eläkkeeseen, joka on alkanut ennen lain voimaantuloa.

Lain 19 b §:n 5 momentissa säädetty markkamäärä vastaa vuodelle 1966 vahvistettua palkkaaindeksilukua.

Laki

lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain 13 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 9 päivänä helmikuuta 1962 annetun lyhytaikaisissa työsuhteissa olevien työntekijäin eläkelain (134/1962) 13 a §, sellaisena kuin se on laissa /1999, seuraavasti:

13 a §

Jollei tästä laista muuta johdu, on soveltuvin osin voimassa, mitä säädetään työntekijäin eläkelain 1 §:n 6 ja 7 momentissa, 3 §:n 2 momentissa, 3 a §:ssä, 4 §:n 1 ja 5 momentissa, 4 a §:n 2—6 momentissa, 4 b—4 d, 4 f—4 h ja 4 j—4 n §:ssä, 5 §:n 4 ja 6 momentissa, 5 c, 7 f—7 h, 8,

8 a—8 g, 9, 9 a, 10, 10 a, 10 c ja 12 §:ssä, 12 a §:n 4 ja 5 momentissa, 13 a, 13 b ja 14 §:ssä, 15 §:n 2 momentissa sekä 15 a, 15 b, 16, 17, 17 a, 17 b, 18, 19 b—19 d, 20, 21, 21 a—21 e, 22 ja 23 §:ssä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2000.

Laki

merimieseläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan 26 päivänä tammikuuta 1956 annetun merimieseläkelain (72/1956) 21 §, 22 §:n 3 momentti sekä 40 ja 63 §, sellaisina kuin ne ovat, 21 ja 40 § laissa 880/1994, 22 §:n 3 momentti laissa 1346/1990 ja 63 § osaksi laissa 941/1988,

muutetaan 28 §:n 10 momentti, 28 b § ja 59 §:n 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 28 §:n 10 momentti laissa 1745/1995, 28 b § laissa 1169/1996 ja 59 §:n 3 momentti mainitussa laissa 880/1994, ja *lisätään* lakiin uusi 2 a ja 28 c §, seuraavasti:

2 a §

Käsiteltäessä eläkekassassa tämän lain mukaista eläketurvan järjestämisvelvollisuutta, eläkehakemusta, eläkeoikeutta, eläkkeen määrää ja maksamista sekä takaisinperintää ja näihin rinnastettavia asioita asianosaiselle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi, jos se on hänen etunsa vuoksi ilmeisen tarpeellista. Alle 15-vuotiaan puhevaltaa muussa kuin henkilöä koskevassa asiassa käyttää hänen edunvalvojansa. Muutoin käsittelyssä noudatetaan soveltuvin osin hallintomenettelylain (598/1982) 4, 6, 9—11, 16, 16 a, 16 b, 21, 23 ja 24 §:ssä ilmaistuja periaatteita.

Eläkekassan toimihenkilö ja hallituksen jäsen voi kuitenkin sen estämättä, mitä hallintomenettelylain 10 §:n 1 momentin 4 ja 5 kohdassa säädetään, käsitellä asiaa, joka koskee eläkekassan eläketurvan järjestänyttä työnantajaa tai tällaisen työnantajan palveluksessa olevaa työntekijää.

28 §

— — — — —
Jos työkyvyttömyyseläke 28 b §:n 4 momentin mukaisesti suoritetaan kertasuorituksena, työkyvyttömyyseläkkeeseen ei sovelleta, mitä edellä tässä pykälässä säädetään.

28 b §

Jos se, jonka tämän lain mukaisesta etuudesta on kysymys, iän, vamman, sairauden tai muun syyn takia ei itse pysty hakemaan etuutta tai muuten hoitamaan etuutta koskevia asioitaan eikä hänellä ole edunvalvojaa, voi eläkekassan hyväksymä asianosaisen lähiomainen tai muu henkilö, joka pääasiallisesti huolehtii hänestä, asianosaisen puolesta käyttää puhevaltaa tämän lain mukaista etuutta koskevassa asiassa.

Tämän lain mukainen etuus maksetaan etuuden saajalle, jolle se on myönnetty, jol-

lei laissa toisin säädetä. Etuuden maksamisesta sille, jolla on edunvalvoja, on soveltuvin osin voimassa, mitä holhoustoimesta annetussa laissa (442/1999) säädetään. Alle 15-vuotiaan etuus maksetaan kuitenkin hänen edunvalvojalleen.

Tämän lain mukaista etuutta ei saa siirtää toiselle ilman eläkelaitoksen suostumusta. Eläkkeen panttaamista tarkoittava sopimus on mitätön. Tämän lain nojalla maksettavaa hautausavustusta tai muuta kustannusten korvausta ei saa ulosmitata.

Jos tämän lain mukaisen etuuden maksamista etuuden saajalle itselleen ei voida pitää tarkoitustaan vastaavana hänen elämäntapojensa, sairautensa tai muun erityisen syyn vuoksi eikä hänelle ole määrätty edunvalvojaa, eläkelaitos voi etuuden saajan suostumuksella päättää, että etuus maksetaan etuuden saajan asuinkunnan sosiaalihuoltolain (710/1982) 6 §:n 1 momentissa tarkoitettulle toimielimelle käytettäväksi etuuden saajan ja sellaisen henkilön huoltoon, jonka elatuksesta etuuden saaja on toimeentulotuesta annetun lain (1412/1997) 2 §:n mukaan velvollinen huolehtimaan. Näin maksettua etuutta ei saa vastoin etuuden saajan nimenomaista suostumusta käyttää muuhun kuin sen kuukauden aikana annettavaan huoltoon, jolta etuus on suoritettu. Jos etuuden saaja on 28 c §:n 5 momentissa tarkoitettussa hoidossa tai huollossa, tulee etuus käyttää 28 c §:n 5 momentin mukaisesti. Esityksen etuuden maksamisesta voi tehdä etuuden saaja, hänen puolisonsa, muu omaisensa, henkilö, joka hänestä pääasiallisesti huolehtii, tai kunnan asianomainen monijäseninen toimielin.

Tämän lain mukaisen eläkkeen kertasuorituksessa noudatetaan soveltuvin osin, mitä työntekijäin eläkelain 19 b §:n 5—7 momentissa säädetään.

28 c §

Jos työntekijä on saanut työttömyysturvain lain mukaista työttömyyspäivärahaa tai työmarkkinatuesta annetun lain mukaista työmarkkinatukea taikka työvoimapolitiisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain mukaista koulutustukea tai työttömien omaehtoisen opiskelun tukemisesta annetun lain (1402/1997) mukaista koulutuspäivärahaa

samalta ajalta, jolta hänelle myönnetään eläkettä takautuvasti, eläkekassan on työttömyyskassan tai kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta suoritettava takautuvasti maksettava eläke työttömyyskassalle tai kansaneläkelaitokselle siltä osin kuin se vastaa samalta ajalta maksettua työttömyyspäivärahan, työmarkkinatuen, koulutustuen tai koulutuspäivärahan määrää.

Jos työntekijä on väliaikaisesti saanut kansaneläkelaitoksen maksamaa eläkettä kansaneläkelain 45 §:n 2 momentin mukaan samalta ajalta, jolta hänelle myönnetään 59 §:ssä tarkoitettun valituksen johdosta eläkettä takautuvasti, eläkekassan on suoritettava takautuva eläke kansaneläkelaitokselle siltä osin kuin se vastaa kansaneläkelaitoksen samalta ajalta liikaa maksaman eläkkeen määrää. Samoin voidaan menetellä, jos työntekijä on saanut kansaneläkelain mukaista eläkettä samalta ajalta, jolta eläkekassa 61 §:n 2 momentin mukaisesti oikaisee tai muutoin tarkistaa myönnetyn eläkkeen määrän.

Jos työntekijä on saanut toimeentulotuesta annetun lain 23 §:ssä tarkoitettua toimeentulotukea ennakkona, samalta ajalta takautuvasti myönnettävä eläke tai osa siitä maksetaan sosiaalihuoltolain 6 §:n 1 momentissa tarkoitettun toimielimen hakemuksesta sille jo annetun toimeentulotuen korvaamiseksi.

Jos kunta on järjestänyt eläkkeeseen oikeutetulle laitoshoidon tai -huoltoa taikka perhehoitoa, eläkekassan on kunnan vaatimuksesta maksettava hänelle tuleva eläke laitoshoidon tai -huollon taikka perhehoidon ajalta kunnalle käytettäväksi sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain (734/1992) 14 §:ssä tarkoitettulla tavalla.

Jos työntekijä on saanut opintotukilain (65/1994) mukaista opintorahaa, aikuisopin- torahaa tai asumislisää samalta ajalta, jolta hänelle myönnetään takautuvasti muuta kuin osatyökyvyttömyyseläkettä, eläkekassan on kansaneläkelaitoksen vaatimuksesta suoritettava takautuvasti maksettava eläke kansaneläkelaitokselle siltä osin kuin se vastaa samalta ajalta maksetun opintotuen määrää.

Eläke maksetaan 1—5 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa työttömyyskassalle, kansaneläkelaitokselle, 3 momentissa tarkoitettulle toimielimelle tai kunnalle, kuitenkin vain sillä edellytyksellä, että eläkkeen maksamista koskeva ilmoitus on tehty eläkekassalle vähintään kaksi viikkoa ennen eläkkeen maksupäivää.

59 §

Mitä 2 a §:n 1 momentin kahdessa ensimmäisessä virkkeessä säädetään asianosaisen ja edunvalvojan puhevallasta ja kuulemisvelvollisuudesta, on vastaavasti voimassa muutoksenhakumenettelyssä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2000.

Jos asianosaisen etuus on maksettu holhojalle, huoltajalle tai uskotulle miehelle taikka muulle eläkekassan hyväksymälle henkilölle tai muulle taholle tämän lain tullessa voimaan, etuuden maksaminen tälle jatkuu, kunnes eläkekassalle on ilmoitettu muusta edunvalvojasta, jolla on oikeus nostaa asianosaisen etuus.

Lain 28 c §:n 2 momenttia sovelletaan myös eläkkeeseen, joka on alkanut ennen tämän lain voimaantuloa.

Laki

yrittäjien eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 14 päivänä heinäkuuta 1969 annetun yrittäjien eläkelain (468/1969) 2 §:n 2 momentti, 7 §:n 4 momentti, 12 § ja 17 §:n 1 momentti,

sellaisina kuin ne ovat, 2 §:n 2 momentti, 7 §:n 4 momentti ja 12 § laissa 1002/1997 ja 17 §:n 1 momentti laissa 225/1998, seuraavasti:

2 §

Edellä 1 momentissa tarkoitettu vakuutus voidaan ottaa takautuvasti kulumassa olevalta ja sitä välittömästi edeltäneeltä kolmelta kalenterivuodelta. Vakuutusta ei saa ottaa yrittäjän kuoleman jälkeen, ellei eläketurvakeskus kuolinpesän osakkaan hakemuksesta erityisestä syystä toisin päättä.

7 §

Eläkkeen perusteena oleva työtulo saadaan jakamalla vahvistettujen ja työntekijäin eläkelain 9 §:n mukaisesti tarkistettujen työtulojen yhteismäärä vastaavalla ajalla. Jos eläkelaitoksen oikeus vakuutusmaksun saamiseen on menetetty 12 §:n 6 momentin mukaisesti, vähennetään siltä kalenterivuodelta, jolta vakuutusmaksu on vanhentunut, eläkkeen perusteena olevaa työtuloa ottaen huomioon saamatta jääneet vakuutusmaksut siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään. Jos yrittäjälle on vahvistettu työtulo 23 vuoden iän täyttämisen jälkeiseltä ajalta, eläk-

keen perusteena olevaa työtuloa määrittäessä jätetään sanotun iän täyttämistä edeltäneet työtulot ja vastaava aika huomioon ottamatta.

12 §

Jos yrittäjä on laiminlyönyt tämän lain mukaisen vakuutuksen ottamisen eikä kehoituksen saatuaan korjaa laiminlyöntiään eläketurvakeskuksen määräämässä kohtuullisessa ajassa, eläketurvakeskus ottaa vakuutuksen yrittäjän puolesta (*pakkovakuuttaminen*). Tällöin eläkelaitos vahvistaa hankitun selvitetyksen tai sen puuttuessa arvion perusteella yrittäjälle työtulon ja perii vakuutusmaksun.

Edellä 1 momentissa tarkoitettua laiminlyönnin sattuessa työtulo vahvistetaan tämän lain mukaisen yrittäjätoiminnan alkamisesta lukien. Työtuloa ei kuitenkaan vahvisteta takautuvasti pidemmältä ajalta kuin kulumassa olevalta ja sitä välittömästi edeltäneeltä kolmelta kalenterivuodelta. Jos vakuuttamisvelvollisuus on laiminlyöty tätä aikaisemmalta ajalta, oikeus tämän lain mukaiseen eläkkeeseen on tältä osin menetetty.

Jos yrittäjä on pakkovakuutettu, häneen ei sovelleta 9 §:n 2 momenttia.

Eläkelaitos voi korottaa vakuuttamisvelvollisuutensa laiminlyöneen yrittäjän vakuutusmaksun laiminlyönnin ajalta enintään kaksinkertaiseksi. Tarkemmat ohjeet korotuksen määrittämisestä antaa eläketurvakeskus.

Jos yrittäjä on laiminlyönyt vakuutusmaksun suorittamisen, eläkelaitoksella on oikeus periä sille suorituksen viivästymisen ajalta korkolain (633/1982) 4 §:n 3 momentissa tarkoitetun korkokannan mukainen vuotuisen viivästyskorke.

Vakuutusmaksu on perittävä maksuvelvolliselta viimeistään maksuunpanovuotta välittömästi seuraavan viiden kalenterivuoden kuluessa. Muutoin oikeus maksun saamiseen on menetetty. Eläkkeensaajan maksamatta jääneet vakuutusmaksut voidaan vähentää eläkkeestä siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään.

17 §

Jollei tästä laista muuta johdu, on soveltuvin osin lisäksi vastaavasti voimassa, mitä

säädetään työntekijäin eläkelain 2 §:n 2 momentissa, 3 §:n 1 ja 2 momentissa, 3 a, 4, 4 a—4 h, 4 j—4 n §:ssä, 5 §:n 1 momentissa, 2 momentin 1 kohdassa, 3, 4 ja 6 momentissa, 5 a—5 c, 7 g, 7 h, 8, 8 a—8 g, 9, 9 a, 10 ja 10 c §:ssä, 11 §:n 1 ja 2 momentissa, 12 §:n 1 momentin 5 kohdassa ja 4 momentissa sekä 14, 16, 17, 17 a, 17 b, 18, 19, 19 b—19 e, 20, 21, 21 a—21 e ja 22 §:ssä.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2000.

Lain 2 §:n 2 momenttia sovelletaan vakuutukseen, jota koskeva hakemus tulee vireille lain tultua voimaan.

Lain 12 §:n 2 momenttia sovelletaan työtulon vahvistamispäätökseen, joka annetaan eläketurvakeskuksen lain voimaantulon jälkeen antaman pakkovakuuttamispäätöksen perusteella.

Laki

maatalousyrittäjien eläkelain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 14 päivänä heinäkuuta 1969 annetun maatalousyrittäjien eläkelain (467/1969) 3 §:n 2 momentti, 8 i §:n 1 momentti, 12 § ja 19 §:n 1 ja 3 momentti, sellaisina kuin ne ovat, 3 §:n 2 momentti ja 8 i §:n 1 momentti laissa 1003/1997 ja 12 § viimeksi mainitussa laissa ja laissa 913/1981 sekä 19 §:n 1 momentti laissa 224/1998 ja 3 momentti laissa 751/1974, seuraavasti:

3 §

Edellä 1 momentissa tarkoitettu vakuutus voidaan ottaa takautuvasti kulumassa olevalta ja sitä välittömästi edeltäneeltä kolmelta kalenterivuodelta. Vakuutusta ei saa ottaa yrittäjän kuoleman jälkeen, ellei maatalousyrittäjien eläkelaitos kuolinpesän osakkaan hakemuksesta erityisestä syystä toisin päättää.

8 i §

Eläkkeen perusteena oleva työtulo saadaan jakamalla vahvistettujen ja työntekijäin eläkelain 9 §:n mukaisesti tarkistettujen työtulojen yhteismäärä vastaavalla ajalla. Jos eläkelaitoksen oikeus vakuutusmaksun saamiseen on menetetty 12 §:n 5 momentin mukaisesti, vähennetään siltä kalenterivuodelta, jolta vakuutusmaksu on vanhentunut, eläkkeen perusteena olevaa työtuloa ottaen huomioon saamatta jäänyt vakuutusmaksu siten

kuin asetuksella tarkemmin säädetään.

---

12 §

Jos maatalousyrittäjä on laiminlyönyt tämän lain mukaisen vakuutuksen ottamisen eikä kehotuksen saatuaan korjaa laiminlyöntiään maatalousyrittäjien eläkelaitoksen määräämässä kohtuullisessa ajassa, maatalousyrittäjien eläkelaitos vahvistaa hankkimansa selvityksen tai sen puuttuessa arvion perusteella työtulon ja perii vakuutusmaksun (*pakkovakuuttaminen*).

Edellä 1 momentissa tarkoitettun laiminlyönnin sattuessa työtulo vahvistetaan tämän lain mukaisen maatalousyrittäjätoiminnan alkamisesta lukien. Työtuloa ei kuitenkaan vahvisteta takautuvasti pidemmältä ajalta kuin kulumassa olevalta ja sitä välittömästi edeltäneeltä kolmelta kalenterivuodelta. Jos vakuuttamisvelvollisuus on laiminlyöty tätä aikaisemmalta ajalta, oikeus tämän lain mukaiseen eläkkeeseen on tältä osin menetetty.

Eläkelaitos voi korottaa vakuuttamisvelvollisuutensa laiminlyöneen maatalousyrittäjän vakuutusmaksun laiminlyönnin ajalta enintään kaksinkertaiseksi.

Jos maatalousyrittäjä on laiminlyönyt vakuutusmaksun suorittamisen, eläkelaitoksella on oikeus periä sille suorituksen viivästymisen ajalta korkolain (633/1982) 4 §:n 3 momentissa tarkoitettun korkokannan mukainen vuotuinen viivästyskorko.

Vakuutusmaksu on perittävä maksuvelvolliselta viimeistään maksuunpanovuotta välittömästi seuraavan viiden kalenterivuoden kuluessa. Muutoin oikeus maksun saamiseen on menetetty. Eläkkeensaajan maksamatta jääneet tämän lain ja maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuslain (1026/1981) mukaiset vakuutusmaksut voidaan vähentää eläkkeestä siten kuin asetuksella tarkemmin säädetään.

Maatalousyrittäjän hakiessa 4 §:n 1 momentissa tarkoitettua vapautusta vakuuttamisvelvollisuudesta tai 15 §:n 1 momentissa tarkoitettua muutosta eläkelaitos voi keskeyttää vakuutusmaksun perinnän, kunnes vapautushakemus tai muutoksenhaku on käsitelty. Kun maatalousyrittäjä hakee työkyvyttömyyseläkettä, eläkelaitos voi niin ikään keskeyttää perinnän, kunnes hakemus on ratkaistu.

19 §

Jollei tästä laista muuta johdu, on soveltuvin osin lisäksi vastaavasti voimassa, mitä säädetään työntekijäin eläkelain 2 §:n 2 momentissa, 3 a, 4, 4 a—4 h, 4 j—4 n §:ssä, 5 §:n 1 momentissa, 2 momentin 1 kohdassa, 3, 4 ja 6 momentissa, 5 a—5 c, 7 g, 7 h, 8, 8 a—8 g, 9, 9 a ja 10 c §:ssä, 11 §:n 1 ja 2 momentissa, 12 §:n 1 momentin 5 kohdassa sekä 14, 16, 17, 17 a, 17 b, 18, 19, 19 b—19 e, 20, 21, 21 a—21 e ja 22 §:ssä.

Työntekijäin eläkelain 8 §:n 1 ja 5 momentin säännöksiä sovellettaessa tämän lain mukainen eläke on rinnastettava työntekijäin eläkelain perusteella saatavaan eläkkeeseen ja tämän lain mukaiseen eläkkeeseen oikeuttava työtulo otettava huomioon sanottujen säännösten edellyttämää korkeinta eläkkeen perusteena olevaa palkkaa valittaessa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2000.

Lain 3 §:n 2 momenttia sovelletaan vakuutukseen, jota koskeva hakemus tulee vireille lain tultua voimaan.

Lain 12 §:n 2 momenttia sovelletaan lain voimaantulon jälkeen annettuun pakkovakuuttamis päätökseen.

Lain 19 §:n 3 momenttia sovelletaan sellaiseen eläkkeeseen, jossa eläketapahtuma sattuu tämän lain tultua voimaan.

Laki**luopumiseläkelain 24 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan 4 päivänä tammikuuta 1974 annetun luopumiseläkelain (16/1974) 24 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 885/1994, seuraavasti:

24 §

Jollei tästä laista muuta johdu, on luopumiseläkkeestä soveltuvin osin voimassa, mitä säädetään työntekijäin eläkelain 9, 10 c, 16, 17, 17 a, 17 b, 18, 19, 19 b—19 d, 20, 21, 21 a—21 e ja 22 §:ssä sekä maata-

lousyrittäjien eläkelain 16—18 §:ssä ja 19 §:n 4 momentissa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2000.

Laki**maatalousyrittäjien sukupolvenvaihdoseläkkeestä annetun lain 43 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan maatalousyrittäjien sukupolvenvaihdoseläkkeestä 28 päivänä joulukuuta 1990 annetun lain (1317/1990) 43 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 883/1994, seuraavasti:

43 §

Jollei tästä laista muuta johdu, on sukupolvenvaihdoseläkkeestä soveltuvin osin voimassa, mitä säädetään työntekijäin eläkelain 8 g, 9, 9 a ja 10 c §:ssä, 12 §:n 1 momentin 5 kohdassa, 16 §:ssä, 17 §:n 2 ja 3 momentissa, 17 a §:ssä, 18 §:n 2 ja 3 momentissa, 19 b §:n 1—4 momentissa sekä 19 c §:n

2—7 momentissa, 19 d, 20, 21 ja 21 a—21 e §:ssä sekä maatalousyrittäjien eläkelain 16 ja 17 §:ssä ja 19 §:n 5—7 momentissa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2000.

Laki**maatalousyrittäjien luopumiskorvauksesta annetun lain 37 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan maatalousyrittäjien luopumiskorvauksesta 18 päivänä joulukuuta 1992 annetun lain (1330/1992) 37 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 884/1994, seuraavasti:

37 §

Jollei tästä laista muuta johdu, on luopumiskorvauksesta soveltuvin osin voimassa, mitä säädetään työntekijäin eläkelain 9, 9 a ja 10 c §:ssä, 12 §:n 1 momentin 5 kohdassa, 16 §:ssä, 17 §:n 2 ja 3 momentissa, 17 a §:ssä, 18 §:n 2 ja 3 momentissa, 19 b §:n 1—4 momentissa sekä 19 c §:n

2—7 momentissa, 19 d, 20, 21 ja 21 a—21 e §:ssä sekä maatalousyrittäjien eläkelain 16—18 §:ssä ja 19 §:n 5—7 momentissa.

—————
Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-
kuuta 2000.

Laki

maatalousyrittäjien luopumistuesta annetun lain 40 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan maatalousyrittäjien luopumistuesta 16 päivänä joulukuuta 1994 annetun lain (1293/1994) 40 §:n 1 momentti seuraavasti:

40 §

Jollei tästä laista muuta johdu, on luopumistuesta soveltuvin osin voimassa, mitä säädetään työntekijäin eläkelain 8 g, 9, 9 a ja 10 c §:ssä, 12 §:n 1 momentin 5 kohdassa, 16 §:ssä, 17 §:n 2 ja 3 momentissa, 17 a §:ssä, 18 §:n 2 ja 3 momentissa, 19 b §:n 1—4 momentissa sekä 19 c §:n

2—7 momentissa, 19 d, 20, 21 ja 21 a—21 e §:ssä sekä maatalousyrittäjien eläkelain 16—18 §:ssä ja 19 §:n 5—7 momentissa.

—————
Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tam-
mikuuta 2000.

Helsingissä 13 päivänä joulukuuta 1999
